

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá životem dětí s narušenou komunikační schopností v období jejich vzdělávání na prvním stupni základní školy.

Věnuje se vymezení narušené komunikační schopnosti, etiologii, formám a terapii poruch řeči a blíže charakterizuje tři konkrétní formy narušené komunikační schopnosti – vývojovou dysfázii, koktavost a breptavost. Dále práce představuje specifika vývojového období mladšího školního věku se zřetelem na vývoj dětí s narušenou komunikační schopností a snaží se objasnit, jaké jsou u nás v současnosti možné způsoby vzdělávání dětí s poruchami řeči. Zároveň nastiňuje vliv rodinného prostředí dítěte s narušenou komunikační schopností, jeho současné možnosti a proměny. Čerpá zejména z publikací zabývajících se logopedií a z publikací zabývajících se vývojem a vzděláváním dětí, předně pak dětí s poruchami řeči.

Mimo to zjišťuje, jak vnímají rodiče své dítě s narušenou komunikační schopností v rámci vzdělávání na prvním stupni základní školy. Zkoumá, jaký způsob vzdělávání pro své dítě rodiče zvolili a z jakých důvodů, jak se podle rodičů jejich dítě cítí ve třídním kolektivu či ve skupině vrstevníků. Pátrá po tom, jaký, se rodiče domnívají, že je vliv narušené komunikační schopnosti na přijetí a školní úspěšnost jejich dítěte. A objasňuje, co považují rodiče dítěte s narušenou komunikační schopností za nejtěžší a jak si představují budoucnost svého dítěte.

V rámci psaní diplomové práce proběhlo kvalitativní výzkumné šetření, jako metody sběru dat byly využity především polostrukturované rozhovory. Mezi základní přístupy použité při šetření patří například teze biografického designu. Z výzkumného šetření vyplývají následující výsledky. Zdá se, že děti s poruchami řeči a jejich rodiče mohou být spokojeni či nespokojeni s různými způsoby vzdělávání, záleží především na přístupu školy a osobnosti pedagoga. Přestože se děti s poruchami řeči během svého života setkávají s negativními reakcemi na svoji řeč, s nepochopením a různými formami nepřijetí, což do jisté míry utváří i jejich vztah k sobě samému, narušená komunikační schopnost dítěte nemusí být nutně důvodem pro pocit nepřijetí v kolektivu. Narušená komunikační schopnost dítěte se projevuje ve všech vyučovacích předmětech, kde je hojně využíváno psané i mluvené podoby jazyka. Pokud je však k dítěti přistupováno na základě jeho specifických vzdělávacích potřeb, může být dítě s narušenou komunikační schopností ve škole úspěšné. Za nejtěžší považují

rodiče například horší sociální postavení ve společnosti a otázku budoucího uplatnění. Také vyrovnat se s tím, že dítě má poruchu řeči, i s tím, že se jeho narušená komunikační schopnost v budoucnu pravděpodobně zcela nesrovná, a vysvětlit okolí, jak má k dítěti přistupovat. Do budoucna hledají spolu s dětmi rodiče vhodné školy a zvažují, jaké povolání by jednou dítě mohlo vykonávat.

Práce si klade za cíl přiblížit život dětí s narušenou komunikační schopností v období mladšího školního věku a ukázat, jak rodiče vnímají své dítě s poruchou řeči v rámci vzdělávání na prvním stupni základní školy.